

Jens Åge S. Petersen og Andreas Skov

Aasum Smedie

1817 - 2017

Aasum Smedie

1817 - 2017

Hvornår fik Aasum sin første smedje? Det er vanskeligt at sige, for Aasum er en meget gammel landsby, hvis historie strækker sig mindst tilbage til middelalderen. Frem til 1817 er der registreret seks smede på forskellige adresser; ingen af disse smedjer er dog ført videre.

Men i 1817 fik Aasum både en ny smed og en helt ny smedje – og det er her, den nuværende Aasum Smedies historie begynder: “Jeg undertegnede Hans Johansen, smed i Aasum By og Sogn, Odense Herred og Amt, gør vitteligt, at da jeg i året 1817 med alle bymændenes og lodsejeres minde på egen regning opførte smedebygningen på Aasum Bys gade... “. Sådan beretter et overdragelsesdokument fra 1847. Bygningen var stort set indrettet, som den står i dag 200 år senere, idet der dog i 1800-tallet er bygget lidt til.

Hans Johansen var født i 1797 i Fraugde Kærby, og han var smed for bønderne i Aasum i 30 år, en periode med et gensidigt afhængighedsforhold. Vi ved ikke i detaljer, hvilke arbejdsopgaver smeden har haft i 1800-tallet, men en af dem, der har fyldt meget, var at sko heste. Herudover er der blevet fremstillet river, spader og andet værktøj samt større opgaver som plovskær og harver.

Hans Johansen måtte i 1847 af helbredsmæssige årsager afhænde smedjen. Fem år tidligere havde han ansat sin søstersøn, Hans Hansen, som smedesvend, og smedjen med bygning og tilhørende værktøj blev overdraget til ham, mod at onklen fortsat kunne benytte såvel smedjen som dens redskaber.

Den gamle Aasum Smedie ligger midt i landsbyen. Her er den fotograferet omkring 1900 (Aasum Sogns Lokalhistoriske Arkiv).

Hans Hansen nåede imidlertid aldrig at sætte sit aftryk som smed i Aasum, for de storpolitiske vinde ramte også den lille landsby. I 1848 udbrød Treårskrigen, hvor borgere fra Slesvig og Holsten krævede løsrivelse fra Danmark. Som følge heraf blev den danske hær sat ind for at stoppe løsrivelsen. Hans Hansen var blandt de mange unge mænd, der blev indkaldt, og det blev hans skæbne. Han døde af tyfus på et lazaret i Bogense den 22. juni 1848 – blot 24 år gammel.

Hans Hansens bror, Jens Hansen, deltog også i krigen, men overlevede den, og det blev i stedet ham, der fra november 1848 videreførte Aasum Smedie. Han blev gift i 1848 og fik syv børn.

Smeden kunne ikke klare sig uden medhjælper. Da Jens Hansen blev Aasums nye smed i 1848, havde han således en smedesvend. Men han kunne snart begynde at rekruttere fra egne rækker. Da hans drenge blev store, blev de som en selvfølge udlært hos ham og siden ansat i smedjen som svende.

Jens Hansen døde i 1891, 65 år gammel, men først i 1893 solgte enken smedjen til den 21-årige søn, Niels Jensen. Han blev gift samme år og fik i alt fire børn.

Smedjen i landbrugssamfundet

Niels Jensen ejede Aasum Smedie i en menneskealder, og han satte sig spor i landsbyen. I de upublicerede barndomserindringer *En gårdejerfamilies liv omkring år 1900* har den lokale Aasum-borger, Hans Fischer Hansen, beskrevet ham og smedjen på følgende måde: "Niels Jensen havde overtaget smedjen og den ikke langt derfra liggende bolig efter sin far, af hvem han også havde lært smederiet. Med flid og dygtighed videreførte han forretningen med broderen, den vittige Johan, og en lærling som medhjælper. (Senere giftede Johan sig og overtog smedjen i Aunslev.) Skønt smedens hus ikke syntes ret stort, var der dog i nogle år plads til smedefamilien med tre børn og to medhjælper. Smedekonens, Sine, havde dem alle i kost og pleje. Hun skulle også passe telefonen, den første og i lang tid den eneste i byen. Den var opsat på væggen i smedens lille forstue, hvor enhver i dagtimerne kunne

Aasum Smedies ejere	Født/død	Ejerperiode
Hans Johansen	1797-1847	1817-1847
Hans Hansen	1824-1848	1847-1848
Jens Hansen	1826-1891	1848-1891*
Niels Jensen	1862-1949	1893-1940
Thorvald Jensen	1897-1965	1940-ca. 1960
Niels og Peter Jensen	1929-2010 og 1931-1991	ca. 1960 - 1991/1997**
Jens Peder Jensen	1959-	1991/1997**-

*Jens Hansens enke overtog ejerskabet i to år. ** Ledelsesskifte i 1991, ejerskifte i 1997.

dreje på håndsvinget og formedelst en tiøre få telefondamen til at etablere forbindelse med én af de endnu fåtallige abonnenter. Ved opkald sendte smeden bud, ligeledes mod en tiøre, i særlige tilfælde gik mester selv”.

Ligeledes fortæller han om tiden omkring år 1900 – den ældste erindring vi har om Aasum Smedie: “Når jeg i min skoletid passerede smedjen, blev jeg ofte opholdt af det, der foregik der. Det kunne være en uovrn hest, der skulle skoos. Den fik undertiden bremse på overmulen, så den blev rolig. Eller det kunne være et vognhjul, der skulle smøges. Så måtte alle mand af hus for hurtigst muligt at anbringe den glødende jernring om hjulet og derefter kaste det i bækken, for at det ikke skulle brænde op. Alt ordnedes ved håndkraft. Jeg hører endnu blæsebælgens ejendommelige klapren og de rappe hammerslag, der faldt skiftevis fra mester og medhjælp, når der skulle smedes, mens jernet var varmt”.

I slutningen af 1800-tallet tvang konkurrencen fra andre lande det danske landbrug til at omlægge driften fra korn- til animalsk produktion, og det kom også til at påvirke landsbysmedene. I byerne buldrede industrialiseringen af sted, og her begyndte fabrikker at seriefremstille de maskiner og redskaber til landbruget, der tidligere var fremstillet af smeden og de øvrige håndværkere.

Kilder fra dengang fortæller, at smeden i Aasum ikke var bange for at kaste sig over nye ting, når muligheden bød sig. I 1893 anskaffede Niels Jensen sig som en af de første i byen en cykel. Det satte gang i en sidevirksomhed til smedjen, hvor der både blev solgt og repareret cykler. Denne del af virksomheden fortsatte langt op i 1900-tallet. Endnu i 1950'erne var der således cykelværksted i smedjen. Aase Jensen, som i 1955 blev gift med Niels Jensens barnebarn, Peter, erindrer, at hun overtog det lille regnskab, der hørte med og cyklede ud med regninger. Det var en af Niels Jensens sønner, Jens Frederik, der især stod for cykelforretningen, men da han flyttede fra byen, var det slut med cykelværksted i smedjen.

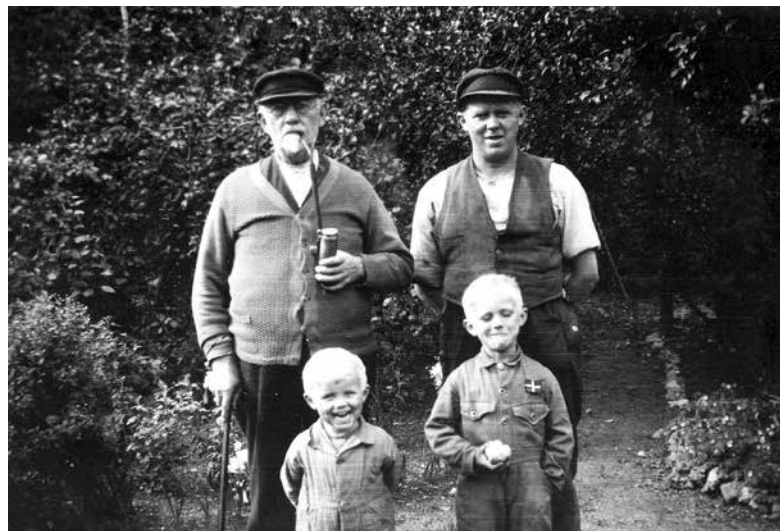
Aasum Smedies anden generation, Jens Hansen (yderst til højre), fotografere sammen med sin familie i 1880'erne (privatfoto).

Til venstre:
Et par heste bliver skoet
uden for Aasum Smedie
omkring 1930
(Odense Stadsarkiv).

Til højre:
Smede i tre generationer,
fotograferet i midten af
1930'erne. Bagerst fra
venstre ses Niels Jensen
(1862-1949) og Thorvald
Jensen (1897-1965) og
forrest fra venstre de to
brødre, Peter (1931-1999)
og Niels Jensen (1929-2010)
(privatfoto).

Landbruget under forandring

I september 1940 kom næste generation til, da smed Niels Jensen overdrog Aasum Smedie til sin søn, Thorvald Jensen. Thorvald var blevet gift i 1901 og havde tre børn.

I Thorvald Jensens tid som smed var det stadig de traditionelle smedeopgaver, der dominerede. Men tiderne var begyndt at ændre sig. En mangeårig medarbejder hos Aasum Smedie, Peter Christian Nielsen, nåede at stå i lære hos Thorvald Jensen i et års tid. Han fortæller: "Landbrugsarbejdet var begyndt at forsvinde – nu fik bønderne selv lavet deres plove og deres ting hos de firmaer, de købte dem af. Hestene forsvandt selvfølgelig også. Da jeg begyndte, var der kun to heste, der blev skoet hos os, og det nåede jeg ikke at være med til. Men jeg fik lov til at stå og reparere såmaskiner, og jeg skiftede en forfærdelig masse hakkejern, som man hakkede roer med dengang".

Thorvald Jensen havde fået hjælp af sine to sønner, Niels og Peter. De var begge udlærte smede og fulgte hermed traditionen, at sønnerne trådte i deres fars spor. I modsætning til tidligere generationer overtog de dog smedeforretningen i fællesskab. Aasum Smedie blev nu organiseret som et interessentskab, og overdragelsen fra Thorvald Jensen til de to sønner blev fuldført i begyndelsen af 1960'erne.

Niels og Peter fandt tidligt ud af at fordele arbejdsopgaverne imellem sig på en særlig måde. Peter blev den, der tog sig af det praktiske arbejde på værkstedet og ude på arbejdspladserne, mens Niels tog sig af administrationen, ordrerne, regnskaberne og ikke mindst tegnearbejdet.

De overtog smedjen midt i en tid med store forandringer. Der blev stadig skoet heste i 1950'erne og et lille stykke op i 1960'erne, men så var det også helt forbi med den del af smedeforretningen. Landbruget var endnu engang under hastig forvandling, og traktoren erstattede hestene. For sammenligningens skyld kan fortælles, at hvor der i 1950 stadig var 650.000 heste i landbruget i Danmark, så var antallet allerede 10-15 år senere faldet til 40.000! Den første traktor var kommet til Aasum i 1938, og i løbet af 1950'erne og 1960'erne dukkede traktorerne op på alle gårde. I 1968 var der 55 traktorer i byen og sognet.

Gartnerier

Udviklingen pressede landsbyhåndværkerne, men Aasum Smedie kørte videre og voksede endda. For mens bønderne forsvandt som smedjens vigtigste kunder, dukkede der en ny kundegruppe op, nemlig gartnerne i Aasum.

I slutningen af 1950'erne blev et større jordareal udstykket fra Walthergården i Aasum. Jorden skulle bruges til gartneriformål, og det blev begyndelsen på Gartnervænget, hvor flere gartnerier med drivhuse voksede frem i 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne. Aasum Smedie fik en stor rolle i den udvikling, idet virksomheden fik opgaven med at konstruere og bygge drivhusene. Meget af arbejdet kom til at foregå på det sted, hvor drivhusene skulle stå. Peter Christian Nielsen erindrer, at smedene lavede det hele "fra bar mark, hvor vi lå ude på marken i pløre og skidt og svejsede spærene sammen – også om vinteren, fordi det skulle være klar til om sommeren". Skabelonerne til jernkonstruktionerne blev lavet af en lokal tømmer og kunne genbruges i flere byggerier.

Thorvald Jensen var stadig med i det daglige arbejde, da Aasum Smedie begyndte at lave drivhuse i årene omkring 1960. Det husker Peter Christian Nielsen også: "Vi lavede selv hængslerne til dørene i drivhusene. Dem stod Thorvald og lavede. Han havde smedet hele sit liv, så det tog ikke lang tid for ham lige at banke hængsler sammen. Det var fantastisk at se ham arbejde, han slog ikke et slag forkert!" Thorvald Jensen døde i 1965.

Drivhuskonstruktionerne blev i 1960'erne Aasum Smedies største indtægtskilde. Den medførte også, at virksomheden voksede og fik flere ansatte. I begyndelsen af 1970'erne var der således ansat 10-15 i virksomhe-

I 1960'erne og 1970'erne blev drivhus-, fabriks- og landbrugsbygninger et stort arbejdsområde for Aasum Smedie (privatfoto).

den. Men allerede i slutningen af 1970'erne var man i perioder oppe på næsten 30 ansatte.

Med væksten og de nye arbejdsopgaver blev pladsen i smedjen i Aasum snart for lille. I 1959 var der blevet opført en værkstedsbygning i Peter Jensens baghave på Staupudevej. Det var den første store udvidelse af Aasum Smedie, men den rakte langtfra som aflastning.

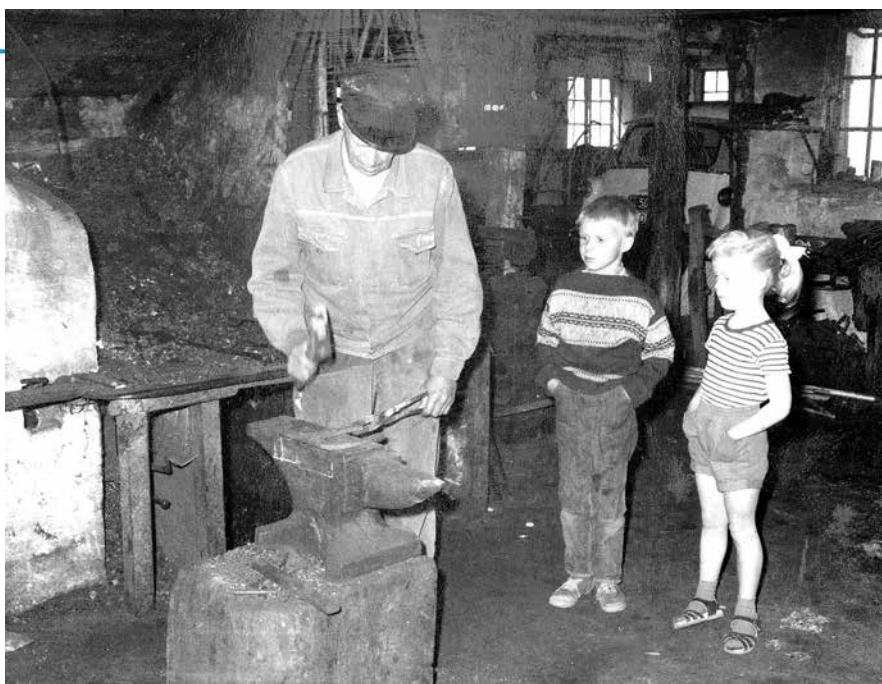
Udflytning og nye arbejdsopgaver

I midten af 1960'erne købte de to brødre et stykke jord på 9.000 m² uden for Aasum, på vejen mod Rågelund. Her havde Seden-Aasum Kommune i de tidlige 1960'ere bestemt, at kommunens fremtidige industriområde skulle ligge. Planen var at opføre nogle haller, hvor der var plads til lagring og produktion. Værkstedsbygningen i Peter Jensens baghave blev derfor taget ned og genanvendt på den nye adresse.

Med beslutningen blev der sat punktum for 150 års arbejde i smedjen midt i Aasum by. Smedjen blev dog liggende som et minde om en svunden tid. I 1969 tog den daværende Fjordager Kommune initiativ til, at bygningen blev fredet, hvilket skete i 1970. Efterfølgende er lokalerne indrettet til atelier, der lejes af forskellige kunstnere.

Aasum Smedies opgaver med at konstruere og opføre drivhuse ebbede ud i 1970'erne, men erfaringerne kunne heldigvis bruges andre steder. Nu dukkede der nye opgaver op, nemlig konstruktion af spær og opførelse af fabriks- og landbrugsbygninger som f.eks. grisestalde. Selv om der var færre aktive gårdmænd, så blev de, der var tilbage, større og kastede sig over stordrift. Med den udvikling kom smedene fra Aasum Smedie længere rundt i landet, ikke blot på Fyn, hvor de hidtil havde slået deres folder, men også til Jylland og Sjælland.

Smeden Thorvald Jensen sammen med børnebørnene, Jens Peder og Birthe Jensen, omkring 1965 (Privatfoto).

Andre arbejdsområder inden for VVS-området blev føjet til i disse år. I takt med at folk fik moderne wc'er og badeværelser, og efterhånden som radiatorer og centralvarmeanlæg erstattede kakkellovne, blev der flere opgaver med at svejse og lægge rør. Arbejdsområdet blev yderligere udviklet, da der i begyndelsen af 1980'erne blev indlagt fjernvarme i Aasum.

Som det ses, lykkedes det Aasum Smedie at overleve de mange omvæltninger, som ellers kostede mange andre landsbysmede livet i 1950'erne og 1960'erne. Det er der flere forklaringer på. Først og fremmest var Aasum Smedie en sund virksomhed, da den blev overdraget til brødrene Niels og Peter. Den havde et godt renommé, en lang historie og et godt fundament at bygge videre på. Aasum Smedie var også heldig med at være på det rette sted på rette tidspunkt, da gartnerne i 1960'erne begyndte at bygge på Gartnervænget. Det var en arbejdsopgave, som var med til at gøre Aasum Smedie større, end den nogen sinde havde været, og spore virksomheden ind på nye veje. Sidst, men ikke mindst, har det uden tvivl haft stor betydning, at der var to om at løse opgaverne, og at Peter og Niels var to typer, der kunne noget forskelligt.

Containere

I årene efter udflytningen til Rågelundvej slog Aasum Smedie ind på et nyt forretningsområde, der ved smedjens 200 års fødselsdag stadig er et af virksomhedens hovedprodukter, nemlig affaldscontainere.

Før containere blev opfundet, foregik bortskaffelsen af affald på den måde, at der kom en lastbil med et lad, som man skovlede affaldet op på. Lastbilen holdt ofte i flere timer, hvorefter den blev kørt ud på lossepladsen, hvor man tippede affaldet af.

Opfindelsen af containerne ændrede processen radikalt: Nu kunne man bare køre ud og stille containeren langs vejen hos folk, der fyldte den i løbet

I begyndelsen af 1970'erne begyndte Aasum Smedie at lave containere. Det er i dag det største forretningsområde for virksomheden. I baggrunden ses Terry André Lillebroe bore de sidste huller i en skibscontainer, mens Aasum Smedies nuværende ejer, Jens Peder Jensen, ses i forgrunden (fot. Yilmaz Polat, Fyens Stiftstidende).

af weekenden, så den kunne hentes mandag morgen og køres ud og tømmes på lossepladsen. Lossepladsafgiften var på det tidspunkt meget billig, så man betalte reelt kun for transporten af containeren. Samtidig opstod der firmaer som Fyns Industrirenovation og Jysk Industrirenovation, der levede af at køre containere til og fra lossepladserne. Resultatet af den udvikling var med den nuværende ejers, Jens Peder Jensens ord, at "alle skulle have containere!" Og Aasum Smedie var blandt pionererne i produktionen af disse.

Efterhånden kom der flere containerfabrikanter, og lossepladsafgiften steg, hvilket lagde en dæmper på "Klondike-stemningen". Aasum Smedie bevarede dog sin position som en af landets førende producenter af containere og udviklede forretningsområdet op gennem 1970'erne og 1980'erne,

---

I forbindelse med fejringen af 200-året for H.C. Andersens fødsel i 2005 blev Aasum Smedie udpeget til at lave H.C. Andersens papirklip "Solen som ansigt" i jern til opstilling forskellige steder i Odense (Aasum Smedie).

By- og parkudstyr er et voksende forretningsområde for Aasum Smedie. Her er man ved at lave en gangbro (Aasum Smedie).

i takt med at miljømæssige aspekter fik større og større opmærksomhed i samfundet.

Begyndelsen af 1990'erne var imidlertid en økonomisk krisetid, og Aasum Smedie var sårbar i og med, at man ud over containermarkedet kun havde én stor kunde. Og netop containermarkedet begyndte på det tidspunkt at udvikle sig i en uheldig retning. Krisen bidrog til at presse priserne ned, hvilket var udfordrende i sig selv, men en større hovedpine var, at Berlinmurens fald i 1989 hurtigt resulterede i nye containerproducenter i bl.a. Polen, og disse var stærkt konkurrencedygtige på prisen.

Generationsskifte

Det var på dette tidspunkt, at sjette generation af Aasum Smedies ejere begyndte i virksomheden. Niels Jensens søn, Jens Peder Jensen (f. 1959), var nærmest vokset op i smedjen, hvor han fra barnsben havde fået lov til at slibe jern og stå ved maskinerne. Jens Peder havde altid forestillet sig, at han en dag skulle overtage virksomheden. Derfor kom han efter folkeskolen i lære som smed i Aasum Smedie og blev udlært i 1978. Både han og hans far kunne dog godt se, at det i fremtiden ikke ville være nok med en håndværksmæssig smedeuddannelse, men at han også skulle have en teoretisk/boglig baggrund. Valget faldt på uddannelsen som produktionsingeniør på Odense Teknikum – hvor han i øvrigt mødte sin hustru, Gitte Lundtoft, der også læste til ingeniør. I de følgende knap ti år tilegnede parret sig erhvervs erfaring i Jylland hos bl.a. Grundfos i Bjerringbro og Scandia Randers.

På grund af sygdom måtte Peter overdrage sin del af Aasum Smedie til Niels, i 1990, og Niels stod for første gang alene med ansvaret. "Så en dag ringede far og spurgte, om det ikke snart var på tide, at jeg kom tilbage igen. Og det havde jeg jo altid gerne villet. Vi fandt hurtigt ud af, hvordan, hvornår og hvorledes", erindrer Jens Peder Jensen.

Blandt de mange nyere opgaver inden for by- og parkudstyr har Aasum Smedie lavet alt jernarbejdet i Odense Havnebad, som åbnede i 2016 (Aasum Smedie).

Den 1. maj 1991 overtog han ledelsen af virksomheden (den formelle overtagelse af Aasum Smedie foregik i 1997), mens Gitte Lundtoft blev ansvarlig for bogholderiet. Jens Peders far fortsatte i virksomheden frem til 2004, hvor han gik på velfortjent pension. De to brødre døde i henholdsvis 1991 (Peter) og 2010 (Niels).

Med Jens Peders indtog i virksomheden kom også EDB til Aasum i form af programmer til bogføring og regnskaber, og inden længe kom også den første computer med tegneprogram. I dag tegnes i 3D, og IT udgør en vigtig del af den daglige forretning.

Som nævnt var der store udfordringer i begyndelsen af 1990'erne. "Hele markedet for dansk producerede containere nærmest forsvandt, så vi blev nødt til at opfinde nogle specialcontainere", fortæller Jens Peder. For Aasum Smedie handlede det derfor om at udnytte sin faglighed og lave containere, som godt nok var dyrere end de østeuropæiske standardcontainere, men som var lavet efter kundens særlige ønsker og behov.

På den måde har Aasum Smedie kunnet bevare en førende position inden for et stærkt konkurrencepræget marked.

Tradition og modernitet

I begyndelsen af det nye årtusinde begyndte Aasum Smedie at bevæge sig ind på et nyt forretningsområde, der siden er blevet udbygget, nemlig by- og parkudstyr.

I forbindelse med fejringen af 200-året for H.C. Andersens fødsel fik den næsten lige så gamle smedje mulighed for at sætte sit præg på Odenses bybillede. Det skete, da Odense Kommune hyrede Aasum Smedie til at fremstille H.C. Andersens papirklip *Solen som ansigt* i jern, der blev sat op forskellige steder i byen. Siden er fulgt opgaver med at lave legepladser bl.a. i Vollsmose, crossfit bane på Stige Ø, bænke, borde og andet udstyr til Odenses parker og byrum. Opgaver, hvor arkitektur og kreativitet spiller en stor rolle.

Inden for de seneste år har Aasum Smedie også været en del af udviklingen af Odense under sloganet "Fra stor dansk by til dansk storby", idet man blandt andet har fremstillet alt jernarbejdet i det nye Odense Havnebad, ligesom man har stået for aptering af første del af parkeringskælderen under Thomas B. Thriges Gade

Engagementet inden for by- og parkudstyr er ikke blot et spørgsmål om, at man har været heldig med at vinde ordrer. Det har i høj grad også været afgørende, at man gang på gang har været i stand til at udføre opgaverne på et højt fagligt niveau. Disse styrker har betydet, at Aasum Smedie de senere år har fået mange kreative opgaver for kommuner og virksomheder.

Det høje faglige niveau er muliggjort af en stab af dygtige og loyale medarbejdere, der aldrig er bange for nye udfordringer, og som altid er villige til at yde en ekstra indsats, når det er påkrævet.

Aasum Smedie har samtidig styrket sin position ved, at man har fået bevis for sin høje faglighed i og med, at man i 2015 – som en af de første virksomheder på Fyn – blev EN 1090-certificeret til den højeste udførelsesklasse, EXC 4. Hermed fik Aasum Smedie bevis for, at man er i stand til at udføre de mest krævende opgaver med tilhørende høje kvalitetskrav inden for stål, aluminium og rustfrit stål. "Intet afholder os fra at byde på alle

Cortex Park ved indgangen til Syddansk Universitet. Her har Aasum Smedie stået for den arkitekttegnede 83 meter lange bænk med underdel af galvaniseret stål beklædt med eksotisk træ (Aasum Smedie).

I samarbejde med arkitekt Michael Finke har Aasum Smedie lavet disse bænke og ståborde på Klingenberg i Odense (Aasum Smedie).

slags opgaver inden for bygningsstål”, udtalte Jens Peder Jensen, efter at virksomheden var blevet certificeret.

Her finder man en af årsagerne til, at den 200-årige Aasum Smedie fortsat er med i kampen: At man holder et højt fagligt niveau, så man kan byde ind på alle typer – ofte kreative – opgaver. Samtidig har man altid, som det er vist, været god til at udnytte de muligheder, forandringerne i samfundet giver.

Og hvad med fremtiden? Jens Peder Jensen udtrykker det sådan: “Vi skal være, som vi altid har været, bare mere moderne”.

Benyttede kilder og litteratur:

Interview med Aase Jensen.
Interview med indehaver af Aasum Smedie ApS, Jens Peder Jensen.
Interview med tidligere medarbejder Peter Christian Nielsen.
Interview med tidligere medarbejder Heine Outzen.
Interview med tidligere medarbejder Lars Ejner Poulsen.
Aasum bygnings- og personalhistorie v/Hans Kristian Nielsen (Aasum Sogns Lokalhistoriske Arkiv).
Diverse optegnelser og fotos (Aasum Sogns Lokalhistoriske Arkiv).
Avisudklip, optegnelser, pjecer og fotos (Aasum Smedie ApS' arkiv).
Sag vedr. fredning af Aasum Gamle Smedie (Odense Kommune, Odense Stadsarkiv).
Div. artikler i *Fyens Stiftstidende*.
Leif Andersen: *Smeden. Et gammelt håndværk*, 2000.
Svend Frederiksen: *Aasum. Træk af sognets historie*, 1968.
Hans Fischer Hansen: *Erindringer fra barndommen i Åsum*, 1985 (upubliceret manuskript, Lokalhistorisk Bibliotek).
Ina Lykke Schmidt og Thomas J.R. Marthinsen (red.): *Mit Åsum. En bog om Åsum af Åsumboere*, 2011.
H. Kr. Nielsen: *Bemærkninger til "Aasum. Træk af sognets historie"*, 1969.

